

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/2/2021
Identifikačné číslo spisu:	2719200585
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2719200585.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovaným 1/ Q. W. a 2/ Y. W., obom trvale bytom v T. XXX, o zaplatenie 6.479,01 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 9Csp/80/2019, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. mája 2020 sp. zn. 26CoCsp/13/2020, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou 1/ z a s t a v u j e.

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 27. mája 2020 sp. zn. 26CoCsp/13/2020 v napadnutom potvrdzujúcom výroku vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným 2/ z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 6. novembra 2019 č. k. 9Csp/80/2019-102 uložil obom žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 6.521,51 € s úrokom vo výške 154,62 € a s úrokom z omeškania vo výške 3,96 € a vo výške 5% ročne zo sumy 6.633,63 € od 26. marca 2019 do zaplatenia a to v mesačných splátkach po 150,- € splatných vždy do posledného dňa v kalendárnom mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že v prípade omeškania s plnením čo i len jednej splátky riadne a včas sa stáva zročným celý dlh; II. vo zvyšku žalobu zamietol a III. žalobkyni priznal voči obom žalovaným nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalobkyňa nárok uplatnila titulom zmluvy o úvere č. 0000000000632217 uzavretej medzi jej právnou predchodkyňou (Sberbank Slovensko, a.s.) a žalovanými 28. júna 2016, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 8.500,- €. Z dôvodu, že žalovaní porušili svoje zmluvné povinnosti (prestali uhrádzať jednotlivé splátky úveru riadne a včas), žalobkyňa na základe výzvy na predčasné splatenie úveru rozhodla 25. marca 2019 o predčasnej splatnosti (zosplatení) úveru. Súd prvej inštancie právne zdôvodňujúci svoje rozhodnutie ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka (zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 1 ods. 2 a § 2 písm. a/, b/ a d/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a

doplnení, platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy a § 52, § 53 ods. 9, § 517 ods. 2 a § 565 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) špecificky v časti zamietnutia žaloby o zmluvný úrok 8,09% ročne z istiny 6.479,01 € od 26. marca 2019 do zaplatenia argumentoval tým, že aj v zmysle judikatúry vyšších súdov (poukaz na rozsudok Krajského súdu v Trnave - ďalej tiež len „odvolací súd“ - sp. zn. 24Co/118/2017, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“ - sp. zn. 4Obo/143/1998 a rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 476/2012) úroky z úveru veriteľovi prináležia len za čas do splatnosti dlhu a neskôr už len úroky z omeškania, pričom v opačnom prípade by dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu na ťarchu spotrebiteľa. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákonov č. 87/2017 Z. z. a č. 350/2018 Z. z. a dnes už i neskorších zmien a doplnení, ďalej len „C. s. p.“) a vecne potrebou usudzovania na plný úspech žalobkyne (ktorá časť príslušenstva, ohľadne ktorej došlo k zamietnutiu žaloby, nevyčísli).

2. Odvolací súd na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 27. mája 2020 sp. zn. 26CoCsp/13/2020 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 a 2 C. s. p.) a v napadnutej časti patričnej lehoty (rozumej čo povolenia splátok) rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Primárnym predmetom odvolacieho konania bolo zamietnutie žaloby o zaplatenie zmluvného úroku po zosplatnení úveru a odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania.

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolatel'ka“) dovolanie, a to v časti, v ktorej došlo k potvrdeniu rozsudku čiastočne zamietajúceho žalobu o zmluvné úroky po zosplatnení úveru. Prípustnosť dovolania podľa nej vyplýva z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Mala za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to: „či v prípade spotrebiteľského úveru má veriteľ nárok na zaplatenie (zmluvného) úroku od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení úveru“. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keď súd v danej veci aplikoval nesprávny právny predpis, resp. právne predpisy nesprávne interpretoval. Podľa názoru dovolateľky nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení, poukazujúc na ustanovenia § 497 a § 506 Obchodného zákonníka. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti, rovnako naložil s rozsudkom súdu prvej inštancie vo výroku zamietajúcom žalobu o úroky po zosplatnení úveru a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žiaden zo žalovaných dovolací návrh nepodal.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) z údajov uverejnených v Obchodnom vestníku zistil, že Okresný súd Trnava uznesením z 21. apríla 2021 sp. zn. 36OdK/47/2021 vyhlásil konkurz na majetok žalovanej 1/, ustanovil za správcu spoločnosť FARDOUS PART-NERS správcovská, k.s., so sídlom kancelárie v Šali, P. Pázmáňa 51/19, IČO: 48 002 381 a rozhodol o oddĺžení dlžníčky tak, že ju zbavuje všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v tomto konkurze v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia. Predmetné uznesenie bolo v Obchodnom vestníku uverejnené 27. apríla 2021, pričom za zverejnené sa považuje 28. apríla 2021 (ustanovenia § 167a ods. 3 a § 199 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení - ďalej len „ZKR“).

6. Podľa § 167e ods. 1 ZKR ak bol vyhlásený konkurz, súd bez zbytočného odkladu zastaví konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§ 166a) alebo sa považuje za nevymáhateľnú (§ 166b).

7. Podľa § 166a ods. 1 písm. a/ ZKR ak tento zákon neustanovuje inak (§ 166b a 166c), len v konkurze

alebo splátkovým kalendárom môžu byť uspokojená pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi (ďalej len „rozhodujúci deň“).

8. V prejednávanej veci nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že pohľadávka žalobkyne vznikla pred rozhodujúcim dňom a na majetok žalovanej 1/ bol vyhlásený konkurz podľa ustanovení štvrtej časti ZKR, z čoho vyplýva, že podľa ustanovenia § 167e ods. 1 takéhoto zákona má súd (aj dovolací) povinnosť zastaviť konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze alebo sa považuje za nevymáhateľnú. V danej veci je pohľadávka uplatnená žalobkyňou pohľadávkou podľa ustanovenia § 166a ods. 1 písm. a/ ZKR a preto dovolací súd v súlade s ustanovením § 167e ods. 1 rovnakého zákona dovolacie konanie vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou 1/ zastavil.

9. Takáto procesná situácia nenastala u žalovaného 2/, kde najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana sporu, v neprospech ktorej boli vydané (v dovolaní dotknutej časti) rozhodnutia odvolacieho súdu aj súdu prvej inštancie rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) a dospel k záveru, že v tejto časti treba dovolanie žalobkyne považovať za dôvodné, a preto je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu (v napadnutej časti týkajúcej sa žalovaného 2/) zrušiť a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a 2 C. s. p., § 450 C. s. p.).

10. Dovolateľka dovolaním uplatnila dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vzťahu k vyriešeniu otázky významnej pre jeho rozhodnutie a vo vzťahu k takémuto vymedzeniu dovolacieho dôvodu (ktorým jediným je dovolací súd viazaný, tu porovnaj § 440 C. s. p.) nemalo význam, že prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená) a v čase podania dovolania v tejto konkrétnej veci už malo ísť o prípad inej skutkovej podstaty prípustnosti dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci a to tej podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. (ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu).

11. Z dovolania je totiž zrejmé, že žalobkyňa označila za doposiaľ dovolacím súdom neriešenú právnu otázku „či v prípade spotrebiteľského úveru má veriteľ nárok na zaplatenie (zmluvného) úroku od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení úveru.“ a hoci je pravdou, že takáto otázka nebola dlhší čas v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená a toto dokonca platilo aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu v tejto konkrétnej veci (v máji 2020), takýto stav sa zmenil pomerne krátko nato a to ešte pred podaním dovolania (v októbri 2020), nakoľko stav nevyriešenia dovolaním v prejednávanej veci nastolenej právnej otázky sa zmenil vydaním uznesenia najvyššieho súdu zo 16. júna 2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020 (neskôr uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 5/2021).

12. V danom prípade dovolací súd rozhoduje o dovolaní v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania podaného tou istou dovolateľkou - v tejto súvislosti porovnaj napr. konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 2Cdo/115/2019, 3Cdo/113/2019, 5Cdo/42/2020, 5Cdo/73/2020, 7Cdo/307/2019, 7Cdo/118/2019, 8Cdo/221/2019, 8Cdo/237/2019, 8Cdo/135/2020, 9Cdo/6/2020 alebo 9Cdo/24/2020, v ktorých dospel dovolací súd k zhodnému riešeniu právnej otázky vedúcej k záveru, že „v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí“. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne a v zmysle § 452 ods. 1 C. s. p. preto už ďalšie dôvody neuvádza.

13. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru, od ktorého sa dovolací súd nemá prečo odkloniť, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti zrušiť (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Keďže nápravu možno dosiahnuť zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (ktorý vzhľadom na jednoznačnosť právneho názoru dovolacieho súdu, ktorým je viazaný, má možnosť pristúpiť k zmene rozsudku súdu prvej inštancie a to po prípadnom doplnení, či zopakovaní dokazovania, na ktoré naopak dovolací súd oprávnený nie je) a zrušenie aj rozhodnutia súdu prvej inštancie by v tomto prípade znamenalo obchádzanie úpravy z § 390 C. s. p. (keďže odvolací súd už možnosť zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie, nech aj v inej časti a z iného dôvodu využil), dovolací súd sa obmedzil na rozhodnutie uvedené v druhej vete výroku tohto jeho uznesenia.

14. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok